

Zpravodaj

města Bělá pod Bezdězem

3/2025

ročník 49

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ, MILÍ BĚLÁCI,

po skutečně mrazivém měsíci, kdy mráz nás pořádně potrápil, budeme určitě vyhlížet jaro. Začnou se na zahrádkách objevovat jarní květiny a nálada se nám určitě zlepší, doufáme, že k tomu přispějí i občasné sluneční paprsky. Naším školákům a studentům přejeme krásné jarní prázdniny, sice jako okres jsme tento rok na posledním místě, ale určitě na horách ještě bude sníh a bude moci nastat pořádná lyžovačka, a když někdo bude trávit prázdniny jinak, tak si je určitě také užije. Důležitý je odpočinek a načerpání nových sil do dalších dnů. V tomto měsíci by se měly dokončovat některé stavby, jako je zdravotní středisko (I. etapa), odvodnění zámku, ulice Fortenská. Začnou se tvořit některé projektové dokumentace, studie. Započne výstavba chodníku v Březince, aby pohyb v této

příměstské části našeho města byl bezpečnější. Prosíme, abyste dbali zvýšené opatrnosti, jelikož někteří z vás budou projíždět stavbou. Začnou se opravovat uvolněné byty, které budou po rekonstrukci nabídnuty občanům našeho města. Ještě stále v tomto vegetačním měsíci budou probíhat různé prořezávky a kácení stromů a samozřejmě úklid města. Z kulturních akcí si určitě nenechte ujít masopustní průvod a přijďte se povесelit a odreagovat od všedních dnů. Určitě tento měsíc je velmi důležitý pro naše sportovce, jelikož v tomto čísle najdete nominační tabulku právě našich sportovců, takže neváhejte, a buď hlasujte hlasovacím lístkem ve Zpravodaji a vhaďte do volebních urn, nebo na webu města. S napětím budeme očekávat výsledky vašeho hlasování, které se dozvíme na společenském podvečeru za-

čátkem dubna ve sportovní hale. Tak neváhejte a hlasujte. Budeme se těšit na setkání s vámi. Přijeme mnoho krásných, klidných dnů.

Jitka Tošovská a Dušan Hýbner

CO NÁS ČEKÁ V ROCE 2025

Připravované investiční akce

V roce 2025 bude pokračovat rekonstrukce zdravotního střediska. Dokončení I. etapy umožní během léta přestěhování rehabilitace a pediatrie do nových prostor. Poté bude zahájena rekonstrukce druhého nadzemního podlaží, s cílem zachovat provoz ordinací v přízemí a gynekologie a následně bude v poslední etapě pokračovat rekonstrukce přízemí. Během toho bude zrekonstruována střecha, vyměněna okna, vybudován nový topný systém či zateplení pláště budovy. Uvědomujeme si, že rekonstrukce při zachování provozu je organizačně náročná, proto děkujeme pacientům i lékařům za trpělivost a spolupráci.

V rámci obnovy veřejného osvětlení bude probíhat výměna světelných zdrojů za úsporná LED svítidla. Požádali jsme o dotaci a v první etapě se zaměříme na příměstské části – Hlínoviště, Březinku, Bezdědice, ulici Pražská a Nádražní. Letos se také připraví projekt a žádost o financování pro zbývající části města. V případě přiznání dotace dojde k instalaci fotovoltaické elektrárny na střechu mateřské školy v ulici Velenského. Doufáme, že tato opatření přispějí ke snížení provozních nákladů města.

Na koupališti bude dokončen projekt na obnovu betonových břehů a dna, které jsou v nevyhovujícím technickém stavu, vlastní realizaci bychom rádi zahájili v roce 2026, ale uvidíme, jaký bude rozpočtový výhled města. Zároveň se připravuje výběr dodavatele na demolici a výstavbu nového sociálního zázemí a kanalizační přípojky v zadní části koupaliště, přičemž stavební práce by měly

začít již na podzim.

Město získalo dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury na výstavbu chodníku v Březince. Dodavatel byl vybrán a stavební práce by měly začít v březnu. Doufáme, že toto opatření povede ke zvýšení bezpečnosti chodců v této lokalitě. Další plánované investice zahrnují rekonstrukci střechy bytového domu v ulici Jateční a restaurování původní parketové podlahy na zámku. Ve spolupráci s vedením základní školy v Máchově ulici se připravuje studie revitalizace nádvorní (panelová plocha) a prostoru před školou. Zahájili jsme také jednání k odkupu pozemků pro budoucí výstavbu chodníku od nádraží na Výsluní.

V rámci oprav bude provedena oprava chodníku v ulici Pražská. Dále pak oprava komunikace v ulici Valdštyňská směrem k ulici Krupská, spojující ulic Mladoboleslavská s ulicí Na Pískách a horní část ulice Jateční (pod bývalou restaurací).

Ing. Pavla Rylichová, Dušan Hýbner

2. ROČNÍK TŘÍKRÁLOVÉHO PUTOVÁNÍ

Druhý ročník Tříkrálového putování se uskutečnil v sobotu 4. 1. Akce se konala pod záštitou Kultury Bělá, Kulturní komise města Bělá p. B. a za podpory spolků turistů TPD Bělá pod Bezdězem a KČT Mladá Boleslav.

Stejně jako minulý rok se účastníci putování setkali dopoledne na Bezdězu, tentokrát v kostele sv. Jiljí. Program započal svým povídáním o třech královi pan farář Kamil Škoda. Kromě „našich“ tří bělských králů dorazili také tři králové z Charity Česká Lípa se svou Tříkrálovou sbírkou. Za varhanního doprovodu se zpívaly koledy a nakonec

pan farář všem přítomným dohromady už šesti králům na jejich cestu požehnal.

Průvod vyrazil z bezdězského kostela směrem na Vrchbélou, tam se jeho účastníci mohli rozhodnout, zda se občerství v hotelu Relax, nebo budou pokračovat k myslivně na Vazačku, kde se rozdělával oheň. Celá akce byla zakončena prohlídkou výstavy betlémů v kostele sv. Václava v Bělé pod Bezdězem. Celkem putovalo se třemi králi kolem 50 poutníků. Tříkrálová sbírka pokračovala v Bělé ještě druhý den a na dobrou věc se nakonec podařilo vybrat přes 13 tisíc korun.

SPLATNOST MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Obecní systém odpadového hospodářství a poplatku ze psů

Sazba poplatku za obecní systém odpadového hospodářství činí 600,- Kč/osoba/rok. Poplatníkem poplatku je fyzická osoba přihlášená v obci, dále vlastníci nemovitě věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce. A to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu. Poplatek ze psů zůstává ve stejné výši jako v roce 2024, pokud nenastaly skutečnosti, které by výši ovlivnily (např. věk majitele psa k 1. 1. nad 65 let - poplatek se slevou, uhnutí psa nebo pořízení dalšího psa). Poplatek se hrađí za psa staršího 3 měsíců. Poplatky je nutno uhradit nejpozději do 31. 3. 2025 na pokladně MÚ Bělá pod Bezdězem v úřední hodiny, pondělí a středa 7.00-11.30 a 12.30 – 17.00, složenkou nebo převodním příkazem. Pro platbu složenkou nebo převodním příkazem je nutné uvést správný variabilní symbol. Po platbě bankovním převodem či poštovní poukázkou si občané, kteří využívají nálepku na popelnice, tuto nálepku vyzvednou na pokladně v úředních hodinách: pondělí a středa 7.00-11.30 a 12.30 – 17.00. V případě nejasností se můžete informovat na tel.: 326 700 928. Obecně závazné vyhlášky města Bělá pod Bezdězem o místních poplatcích jsou zveřejněny na webových stránkách města www.mubela.cz v odkazu Z radnice a města – Obecně závazné vyhlášky města.

Finanční odbor MÚ

Přijďte se k nám příští rok i vy, vyrazíme v sobotu 3. 1. 2026.

Za jednoho ze tří králů Roman Dušek

VYBÍRÁME ZE ZPRAVODAJE...

Z dění ve městě (str. 1 – 2)

MÍSTNÍ POPLATKY

ZÍSKANÉ DOTACE

INVESTICE A VÝSTAVA V LOŇSKÉM ROCE

BIOODPADY

NENÍ BĚLÁ JAKO BĚLÁ ZÁJEZD - SETKÁNÍ V BĚLÉ U JEVÍČKA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA INFORMUJE

Z kultury (str. 3 - 4)

NOC S ANDERSENEM

ZVEME DO VÝSTAVNÍHO SÁLU

POHÁDKY V KOMORNÍM SÁLE

ŠANSONY A RECITÁL VE VALDŠTEJNSKÉM SÁLE

VÝSTAVA OBRAZŮ V IC NA ZÁMKU

Z kultury / historie (str. 4)

KDYŽ V BĚLÉ STÁVAL HRAD

Společenská rubrika / muzeum (str. 5)

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Z MUZEA PODBEZDĚJÍ

Sport a spolková činnost (str. 6)

HLASOVACÍ LÍSTEK PRO VYHLÁŠENÍ SPORTOVCE MĚSTA BĚLÁ POD BEZDĚZEM ZA ROK 2024 POZOR, POUZE V TOMTO ČÍSLE!

HÁZENÁ

TPD

Zpravodaj pořád u sebe? Stačí ho jen stáhnout...

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2024

Realizované investice a výstavba

V roce 2024 se ve městě realizovalo mnoho důležitých investic a stavebních projektů, které přispěly ke zlepšení životního prostředí a kvality služeb pro občany.

Jedním z klíčových projektů bylo zahájení rekonstrukce zdravotního střediska. V rámci I. etapy vznikají nové prostory pro rehabilitaci, pediatrii a sociální zázemí. Zároveň se zahájily projekční práce na II. etapě, která zahrne zbývající ordinace, výměnu oken, opravu střechy, výměnu zdroje vytápění a celkové zateplení budovy. Dokončení I. etapy se předpokládá v květnu 2025, poté proběhne výběr zhotovitele na zbývající část projektu. Součástí rekonstrukce bude následně i úprava okolního prostoru, podána byla žádost o dotaci na energetické úspory objektu, zde čekáme na vyhodnocení žádosti.

Důležitá investice proběhla v ulici Fortenská, kde se řešila problematika odvádění dešťových vod z ulic navazujících na centrum (Krupská, Valdštyňská, Bezděžská). Došlo k opravě opěrné zdi, obnově povrchů a instalaci nového veřejného osvětlení. V roce 2025 se ještě doplní zábradlí, provedou se úpravy svahu a přizdění betonové opěrné zdi pískovcem v souladu s vyjádřením odboru památkové péče.

V areálu zámku se podařilo vyřešit odvádění dešťových vod ze zámku a dalších budov, čímž nebude v budoucnu docházet k podmáčení zámku a z toho plynoucím statickým problémům. Bylo zajištěno vsakování vody v okolním terénu, čímž odvozeně dojde ke zlepšení zadržování vody v krajině. Proběhla oprava zámecké pěšiny včetně nové dlažby, osvětlení a zábradlí. Tento projekt byl spolufinancován z dotačního programu Státního fondu životního prostředí České republiky.

V zámku se intenzivně investovalo v rámci očekávané dotace z Integrovaného regionálního operačního programu v rámci dotačních fondů Evropské unie. Byl vystavěn nový výtah, který zlepší přístupnost nejen Valdštejnského sálu ve 3. NP, ale usnadní i přesuny například depozitářů či vybavení v rámci zámku. Proběhlo statické zajištění schodišťové věže včetně restaurování dřevěného vřetenového schodiště. Byly

obnoveny pískovcové schody do barokní zahrady a dokončeno restaurování maleb ve Valdštejnském sále. Součástí prací v okolí zámku byla i oprava zřícené hradební zdi, která byla znovu dostavěna a koruna zdi byla zadrnována. Tato akce byla spolufinancována z Programu regenerace MPR a MPZ. Tím ale péče o památky v loňském roce nekončila, došlo ke kompletní obnově zdiva České brány, obvodový plášť tvořený pískovcovým zdivem byl značně degradován a jevil drobné statické poruchy, které bylo nutné vyřešit. Obnova zdiva byla spolufinancována Evropskou unií z Integrovaného regionálního operačního programu.

V oblasti školství proběhla oprava střechy základní školy v ulici Máchova, kde byla dlouhodobě řešena problematika zatékání. V mateřské škole v Březince došlo ke kompletní rekonstrukci kuchyně a výměně oken, což přispělo ke zlepšení funkčnosti a snížení nákladů na vytápění.

Důležitou investicí bylo vybudování nového vodojemu v lokalitě Vrchbělá, který zajistí stabilní dodávku pitné vody pro hotel Relax, novou výstavbu i budoucí rozvoj rezidenčních oblastí v této lokalitě. Na jaře 2025 se dokončí zpevněné plochy a osazení brány, poté bude stavba předána společnosti VaK Mladá Boleslav, a. s.

V oblasti přípravných prací byl vypracován projekt na výstavbu nového sociálního zázemí na koupališti, jehož realizace je naplánována na podzim 2025. Dále byla zpracována studie možného rozšíření sportovního zázemí pro Základní školu v Máchově ulici zahrnující výstavbu nové tělocvičny. Město také podalo žádost o dotaci na výstavbu fotovoltaické elektrárny na střeše budovy mateřské školy v ulici Velenského. Byl také zpracován projekt na výstavbu závlahy pro tréninkové fotbalové hřiště na Háječku. Dále pak studie na úpravu návsi v Březince a Bezdědicích.

V rámci oprav byla provedena oprava chodníků v ulici Jiráskova, Družební a Křížova. Povrch komunikace pak byl opraven ve spodní části ulice Jiráskova a po celé délce ulice Družební. V našem parku pak byly kompletně opraveny mlatové cesty.

Ing. Pavla Rylichová a Dušan Hýbner

NENÍ BĚLÁ JAKO BĚLÁ V BĚLÉ U JEVÍČKA

13. - 15. 6. - setkání

V rámci každoročního setkávání obcí se společným názvem Bělá se letos chystáme k návštěvě Bělé u Jevíčka. Malá obec v Pardubickém kraji, okres Svitavy, kde žije 357 obyvatel, si pro nás připravila nohejbalový zápas a můžeme si projít také novou naučnou stezku Bělásek. Jako zajímavost zmiňujeme blízké plicní sanatorium se zajímavou historií, kde se také natáčel oblíbený seriál Četnické humoresky. Doprava tam

a zpět je zdarma, ubytování a stravování si účastníci hradí sami. Pokud tedy máte zájem zúčastnit se společně s námi letošního zájezdu, můžete se hlásit na Kulturu Bělá do 15. 3. od pondělí do pátku 9 - 16 hod. Další podrobnosti budeme řešit individuálně s přihlášenými zájemci. Těšíme se na setkání.

Město Bělá, Kultura Bělá a Kulturní komise

ZÁKLADNÍ ŠKOLA INFORMUJE...

Olympiáda s vůní koření

V pátek 7. 2. se v učebně chemie linula vůně skořice, hřebíčku a dalšího koření. Konalo se tu totiž školní kolo Biologické olympiády, letos na téma Obrana aneb Jak nebyť sežrán. Čtyři stateční soutěžící z kategorie C, určené osmákům a deváťákům, odpovídali na zákeřné otázky ohledně loveckých strategií predátorů, a naopak obrany jejich kořisti. Obávanou součástí klání je poznávačka rostlin i živočichů, která i letos uštědřila soutěžícím tvrdou ránu. Nejoblíbenější částí soutěže je naproti tomu laboratorní práce. Ta byla letos právě ve znamení koření. Žáci pozorovali lupou a zakreslovali hřebíček, skořici, kmín, pepř, badyán a bobkový list. S posledně jmenovaným nastal drobný problém, v balíčku nebylo dost listů pro všechny. Ale s tímto problémem hbitě a ochotně vypomohly naše milé kuchařky a dodáním zbývajícího bobkového listu umožnily férový průběh soutěže. Kategorie D se zúčastnil jen jeden žák sedmého ročníku, který nepracoval s kořením, ale naopak s velmi pichlavými větvicemi akátu, trnky, růže a dříví. Jeho úkolem bylo zjistit, zda se jedná o trny, ostny, nebo kolce. Všichni soutěžící pracovali s nadšením a zaujetím. Vyhřát ale může jen jeden. V kategorii D to je pochopitelně Rostislav Junek ze VII. B, který

postupuje do okresního kola soutěže. To se bude pro obě kategorie konat na Gymnáziu Dr. Josefa Pekaře v Mladé Boleslavi. Z kategorie C ho na okresní klání doprovodí Lukáš Čipkala ze třídy IX. B, který s 71 body obsadil první místo. Na krásném druhém místě se umístil Ludvík Matouš Čichovský ze třídy VIII. C a bronzovou příčku bere Anna Mazancová z VIII. A. První tři soutěžící postupují do okresního kola automaticky, musí ovšem splnit a odevzdat vstupní úkol. Všem soutěžícím děkujeme za nasazení a vítězům gratulujeme. Postupujícím budeme držet pěsti v dalším kole.

Ing. Pavlína Cankařová

INFO PRO OBČANY ZAREGISTROVANÉ K VÝDEJI NÁDOB NA BIOODPAD

Výdej nádob na bioodpad proběhne ve dvou týdnech od března 2025 na Sběrném dvoře Bělá pod Bezdězem.

V prvním týdnu budou nádoby na bioodpad vydávány občanům v úterý 4. 3. v časech 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00 a ve čtvrtek 6. 3. v časech 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00.

V druhém týdnu budou nádoby na bioodpad vydávány v úterý 11. 3. v časech 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00 a ve čtvrtek 13. 3. v časech 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00. K dispozici budou na místě všechny nádoby.

K vyzvednutí nádoby na bioodpad na Sběrném dvoře budete potřebovat platný občanský průkaz občana žijícího v Bělé pod Bezdězem a bude zapotřebí i osobní účast zaregistrovaného občana. Odvoz nádoby z místa výdeje do místa,

kde se nádoba bude používat, si zajišťují občané sami, pouze starším a nemožným občanům po telefonické dohodě nabízíme dovoz nádoby na místo určení. Na místě výdeje obdržíte „Smlouvu o výpůjčce a následném darování“ a „Protokol o převzetí“, po jejichž podepsání obdržíte nádobu na bioodpad s polepem. Při výdeji dbejte prosím na pokyny určených pracovníků. V jiných dnech nebude z technických důvodů možná nádoby vyzvedávat.

Děkujeme za pochopení.

Případné dotazy směřujte na pí Janu Kodrikovou, tel. č.: 736 509 380, e-mail: odpady@mubela.cz, nebo na Ing. Michaelu Volfovou, tel. č.: 731 671 544, e-mail: volfova@mubela.cz.

BIOODPAD V NAŠEM MĚSTĚ

Cílem pořízení popelnic na bioodpad je, aby občané nevyhazovali biologicky rozložitelný odpad do kontejnerů a popelnic na směsný komunální odpad (černá popelnice/kontejner). Výrazně tím mohou přispět ke snížení množství směsného komunálního odpadu vyváženého do spalovny a z dlouhodobého hlediska tím budou napomáhat ke zkvalitňování životního prostředí. Snížení množství směsného komunálního odpadu zároveň ovlivní výši nákladů na odpadové hospodářství města Bělá pod Bezdězem. Bioodpad tvoří pouze materiály rostlinného původu, nádobu (popelnici/kontejner) na bioodpad poznáme podle hnědé barvy.

Co patří do bioodpadu, se dozvíte z obsahu samolepek umístěné na nádobě a níže:

- Bioodpadem je: tráva, větve z prořezu stromů do délky 25 cm a průřezu 1,5 cm, listy, plevel, košťaly a celé rostliny, zbytky rostlin, zemina z květináčů, seno, sláma, piliny, hobliny, dřevní štěpka, zbytky jídel rostlinného původu - zbytky ovoce a zeleniny včetně citrusových plodů (lístky, slupky, jádřince, pecky), květiny a čajové sáčky, kávová sedlina, zbytky obilnin atd. Vše musí být bez igelitových pytlů, sáčků či jiných obalů!

Co nepatří do popelnice na bioodpad?

- Bioodpadem nejsou kuchyňské zbytky nerostlinného původu (maso, masné výrobky, omáčky, máslo, tuky atd.), potraviny, hřbitovní odpad (věnce, umělé květiny), zvířecí trus, moč a hnůj jako podestýlka domácích zvířat včetně exkrementů, peří, chlupy, vlasy, uhynulá zvířata, kontaminované piliny a hobliny, a samozřejmě sem nepatří ani další odpad: papír, tetrapack, plasty, sklo, kovy, textil, léky, barvy, guma, saponáty, čisticí prostředky, baterie, minerální oleje,

nebezpečné odpady, elektroodpady, směsný komunální odpad apod.

Aby sběr bioodpadu mohl fungovat, je nezbytné zachovávat stanovená pravidla. Některé odpady, které do bioodpadu nepatří, mohou znehodnotit celý proces následného zpracování. Jen pro úplnost upozorňujeme, že by se v takovém případě jednalo o porušení obecně závazné vyhlášky a přestupek, který je možné pokutovat. Věříme však, že se nic podobného nestane, protože už z toho, že jste se ke svozu bioodpadu přihlásili, je zřejmé, že máte zájem na udržování kvalitního životního prostředí.

Termíny vývozu bioodpadu v roce 2025

Bioodpad bude svážen každý lichý čtvrtek, počínaje 8. 5., v kalendáři svozu označen hnědou barvou. Pokud by vaše nádoba nebyla vyvezena, informujte nás prosím na e-mail: odpady@mubela.cz nebo na tel.: 736 509 380, abychom mohli zjednat nápravu.

Nezapomeňte, že svůj bioodpad můžete i nadále vozit na sběrný dvůr v Mělnické ulici.

Dny svozu pro rok 2025:

- 8., 22. května
- 5., 19. června
- 3., 17., 31. července
- 14., 28. srpna
- 11., 25. září

V závěru chceme všem, co třídí a nakládají s rozvahou se svými vyprodukovanými odpady, poděkovat, ať i nadále pokračují v této hospodárné činnosti – třídění zdar a jdeme cestou minimálních komunálních odpadů.

Odpady J. Kodriková a ŽP Ing. M. Volfová

Chemická olympiáda vařila, bublala a vařila

V úterý 11. 2. se jediní dva odvážlivci z řad deváťáků sešli v laboratoři chemie, aby splnili soutěžní laboratorní úlohy z praktické části Chemické olympiády. Letošní téma se týkalo určování kationtů v minerálních vodách. Žáci odpařovali Klášterní Kalcii a Zaječickou hořkou, z výparků připravovali vodný výluh a výluh v kyselině chlorovodíkové. V obou výluzích pak zjišťovali přítomné kationty žiháním vzorku na platinovém drátku v nesvitlivé části plamene. Po dvou hodinách jejich snažení v pekelné laboratoři skončilo a nastal čas se přesunout na další dvě hodiny do učebny chemie. Tam na soutěžící čekal zapeklitý test o výrobě kyseliny sírové, reakcích oxidů síry a dusíku, stejně jako výpočet neutralizace. Jejich bodové zisky byly sečteny s domácí přípravou a výsledky přířkly první místo Dominiku Dittrichovi z IX. A. Jen o pouhé dva body skončil na druhém místě Tomáš Zelený z IX. C. Zatímco Dominik postupuje do okresního kola Chemické olympiády automaticky, Tomáš si bude muset počkat na výsledky soutěžících

z ostatních škol. Oběma soutěžícím děkujeme a Dominikovi držíme pěsti.

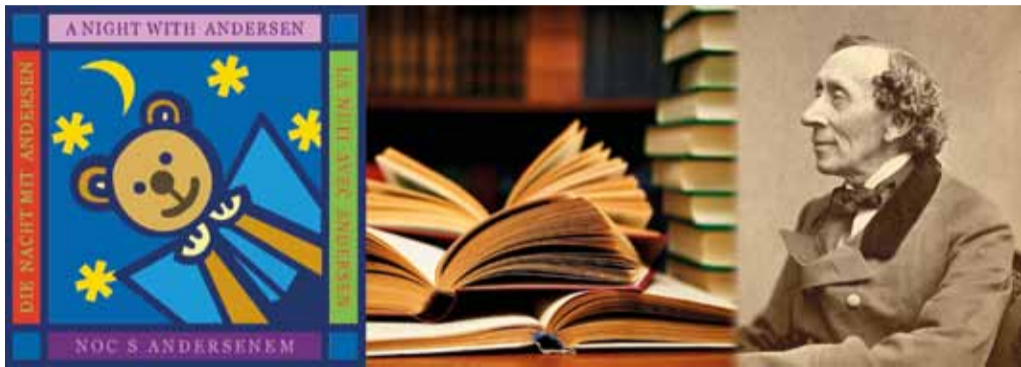
Ing. Pavlína Cankařová

NOC S ANDERSENEM 2025

Z noci 28. 3. na 29. 3. se uskuteční již 25. ročník kouzelné noci pro malé čtenáře. Akce je spojena s výročním dánského pohádkáře H. Ch. Andersena, s Mezinárodním dnem dětské knihy a k podpoře dětského čtenářství. Noc s Andersenem je mezinárodní akce, při níž knihovny v Čechách, v Evropě, ale také v zámoří jednou ročně otevírají své brány také v noci, aby děti, vybavené polštářky a spacáky, mohly naslouchat

čtení pohádek, věnovat se hraní her, malování... Setkáme se v pátek v 18 hod. v Městské knihovně Vl. Holana na náměstí. Ukončení akce je v sobotu ráno v 9 hodin, kdy si rodiče mohou zvednout své ratolesti. Přihlášku získáte v Městské knihovně Vl. Holana, je určena pro dětské čtenáře knihovny ve věku 8 až 10 let s platnou registrací. Počet účastníků je omezen. Bližší informace obdržíte v knihovně.

Vaše knihovnice

KDYŽ V BĚLÉ STÁVAL HRAD...

DÍL II. - Jindřich II. Kruhlata z Michalovic a Jan Smiřický - část 1

Výkopy pro odvodnění a oddělení splaškové a dešťové kanalizace, prováděné v loňském roce, „obešly“ všechny budovy na zámku a nevynechaly ani zbytek hradního příkopu v jihozápadní části. Jejich profily nám druhotně posloužily k přibližné představě o původním terénu a následných stavebních úpravách. Přestože hloubka výkopu pod jižním křídlem zámku činila dva metry, nedosáhla (při prokopání příčné zdi do prostoru bývalého hradního příkopu) dna hradního příkopu, jehož dnešní terén je ještě o dva metry vyšší než terén pod jižním křídlem a o dva metry nižší než terén u vjezdu do zámku. Hloubka původního hradního příkopu tedy musela být větší než šest metrů. Výkopy také zjistily, že větší část terénu kolem zámku ze severu, východu a jihu byla do hloubky dvou metrů dodatečně nasypána a kromě mocné vrstvy se zlomky středověké keramiky, kostí a uhlíků pod částí jižního paláce (v ploše se shoduje s výkopy hradu provedenými Mgr. Švédovou Koutovou v interiéru jižního křídla zámku) byl zásyp bez středověkých nálezů.

Jan Jaroslav Tovačovský z Cimburka (zvaný mladší)

Jan Jaroslav Tovačovský z Cimburka zvaný mladší, utrakvista a podporovatel Jednoty bratrské, narozen asi v roce 1440, zemřel mezi 10. až 25. 11. 1483. Moravský šlechtic z rodu Tovačovských z Cimburka. Hejtman Boleslavského kraje, nejvyšší zemský sudí a nejvyšší komorník českého království. Byl bělskou vrchností 1468-1483. První manželkou byla sestra Jindřicha II. Kruhlata z Michalovic Magdaléna z Michalovic, katolička, která zemřela 15. 7. 1469 nebo 1470. Roku 1475 nebo 1477 se oženil s Johankou Krajiřovou z Krajku (utrakvistka, podporovatelka

Jednoty bratrské). Hlavním jeho sídlem byl hrad v Mladé Boleslavi. Nechal znovu postavit hrad v Brandýse nad Labem. Výstavba a dostavba hradu v Bělé mohla probíhat také za tohoto pána, ale písemnou zprávu o tom nemáme.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 70

1469

Král Jiří český válčil s králem uherským Matyášem v Moravě a jinde, i zajal král uherský na Moravě syna krále českého knížete minsterberského.

1470

Drahota

Byla drahota velká v Čechách již od 1468, mor a války, popálením dědin a špatnou úrodou byla potrava nad paměť lidskou drahá, sedláci k orání vycházející bývali jímání a museli se drazo vykupovati. Sedlský lid byl týrán, kdy který pán tři nebo čtyři hrady měl, holdoval-li na jeden, ale s druhého hradu tobě sou pobrali neb spálili, a tak chudina, co po mnohá léta nachovala, to těmi holdy vydati musila. Řemeslníkům do městečka neměli rolníci čehož prodávati, a tak trpěli města tím více. Téhož léta v městě Bělé Nykl koupil dům se vším hospodářstvím v domě i s dědinami (rolemi) za 40 kop a každý rok měl splatit 3 kopy.

1471

Rokycana umřel - Léta 1471 hejtmanem na zámku Bělé byl ještě Václav. Téhož léta umřel mistr Jan Rokycana, za podobojí způsobou podávající a volený arcibiskup pražský, on byl syn chudého kováře v předměstí rokycanském, báli se ho domácí i okolní, král, králová i páni, neboť byl nábožensky přísný, pochován jest v kostele Týnském.

Král Jiří umřel - Téhož léta umřel též král český Jiří Poděbradský tu noc na sobotu před nedělí družebnou ve čtyřech nedělích po mistru Rokycanovi, totiž dne 22. 3.

Vladislav II. korunován - Po něm nastoupil na trůn český a byl korunován dne 22. 8. 1471 král Vladislav II. Jagelovec, Polan.

Téhož léta nalézá se pojmenování ohlavy a třmenu = střímen.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 71

1472 a 1473

Mlýn nad klášteřem - Hejtman na Bělé Václav a po něm Jan Tiavak. Léta 1473 Václav z Libochovic koupil mlýn pod klášteřem v Bělé od Václava mlynáře z Boleslavě za 22 kop. (Snad to byl mlýn, kterýž se později „Podfortenský“ jmenuje a kterého již dávno není více.)

Pokračování na str. 4

VÝSTAVNÍ SÁL

„Černá, bílá a světlo v architektuře“ Fotograf Jan Halíř

2. 3. - 24. 4., po - čt od 9 do 16 hod.

Zveme všechny, kteří mají rádi fotografii a architekturu. Zachycením světla v historických budovách se zabývá jako jedním ze svých témat právě Jan Halíř.

Návštěvu v jinou, než je běžná otevírací doba, můžete dohodnout na tel. č. 326 701 216.

Kultura Bělá

KOMORNÍ SÁL

Sobota 15. 3. od 15 hod. Pohádky pana Pohádky

Divadlo Kamila Kouly

Vtipné zpracování známých pohádek O Buldínkovi a O Červené Karkulce zkušeného autora Jiřího Středy, pro děti od 3 do 8 let.

Sobota 5. 4. od 15 hod. O kohoutkovi a slepičce

Malé divadélko Praha

Kdo by neznal klasickou pohádku O kohoutkovi a slepičce, která se slepička snaží zachránit chamtivého kohoutka. Není právě lakomost a chamtivost hlavním tématem nejen příběhu, ale i dnešního světa? Dá se vůbec z tohoto příběhu udělat legrace? Dá se poučit? Na to ať zkusí odpovědět naše představení.

Uvidíte celodřevěné, vyřezávané loutky doprovázené živou hrou na kytaru.

Jako malý přídavek si děti ještě mohou vyzkoušet správnou výslovnost při Krabičkové pohádce, která má jednoduchý příběh, ve kterém vystupuje král Krabicius, princezna Krabička, babice Krabice a drak Krabičák.

Délka představení: 45 minut
Vhodné pro děti od 3 do 8 let.
Vstupné na pohádky je 50 Kč

VALDŠTEJNSKÝ SÁL

NEŽ POZDRAVÍM ANDĚLA

Recitál šansoniérky Zlatky Bartoškové

Klavír - Petr Ožana

Středa 5. 3. od 18 hod., na zámku

Vstupné 50 Kč

JOSEF KANTA

Recitál...

Čtvrtek 10. 4. od 18 hod., na zámku

Vstupné 50 Kč

Josef Kanta, plzeňský rodák začal hrát na kytaru ve svých 13 letech jako samouk. Později, na plzeňské konzervatoři studoval ve třídě prof. Černého. Kromě klasického studia však sbíral Josef Kanta bohaté zkušenosti v mistrovských třídách předních světových kytaristů.

Hudebně doprovázel výstavu malíře a výtvarníka Otto Plachta pod záštitou velvyslanectví Peru. V posledních letech jsme mohli Josefa Kantu vidět převážně na koncertních podiích tuzezemské scény. Taktéž vystupoval v živém vysílání Českého rozhlasu.

V současné době vystupuje se svým sólovým repertoárem jako virtuózní kytarista.

Vy si můžete jeho mistrovství vychutnat ve čtvrtek 10. dubna od 18.00 hodin ve Valdštejnském sále na bělském zámku.

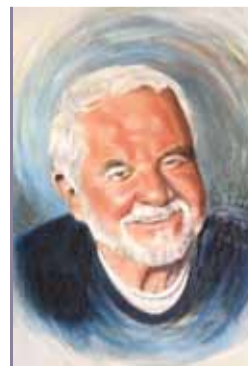
IC NA ZÁMKU VÝSTAVA

OBRAZY A PLASTIKY

Svatopluk Beneš

1. 4. - 30. 4.

Kultura Bělá vás zve na soubornou výstavu obrazů a plastik k životnímu jubileu Svatopluka Beneše. Výstava bude zahájena v úterý 1. 4. od 16.00 v IC na zámku v Bělé.

Konec výstavy ve středu 30. 4. Výstava bude přístupná denně kromě víkendů od 9 do 16 hod. Polední přestávka je od 12 do 13 hod.

Mlýn podzámecký – Mlýn podhradský držel mlynář Blažek, totiž podzámecký, kterýž od konventu bělského, jak již nahoře praveno bylo, po bouřích husitských, koupen jest byl.

Ortelní peníze – Téhož léta bylo při právu města Bělé ustanoveno, že se přinese psaný ortel: „...6 grošů 4 peníze od ústního ortele. Z toho pacholkům, ježto obcházejí konšely, 4 peníze mají dány býti a písaři, když piše ortel...“, „...2 groše od nepsaného písaři nic.

Hejtman bělský – Téhož léta hejtmanem na zámku Bělé byl Hanuš čili Jan Tiavák.

Mor a nouze – Téhož léta byl mor veliký v Čechách, lid mřel napořád chudý i bohatý, starý i mladý. A horko bylo veliké, déšť za 3 měsíce nepršel, lesy hořely, řeky a potokové přesychaly, obilí bylo málo, řepy, zelí jiného nebylo nic.

Peníze nové – Král Vladislav zarazil novou minci a dělány jsou dvoje peníze, jedny podvojny, těch bylo sedm na bílý groš.

1474

Chotětov – Léta 1474 lékař Havel koupil rychtu chotětovskou od Hynka z Chotětova. Na Vyšehradě u Prahy podáváno lidu od kněze Michala u sv. Petra podobojí způsobou a rada všech tří měst pražských byla utrakvistická – tedy i měšťanstvo. Téhož léta král uherský chtěl otrávit krále českého Vladislava II. I prozrazeno jest to z Benátek vlášských, kdež se jed pro krále kupoval.

1475

Léta 1475 byla silná vichřice v Čechách a poté přiletělo od Moravy do Čech přemnoho kobylek, neobyčejně velkých.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 72

Umírá Královna Johanna. Téhož léta na Mělníce umřela po králi Jiřím odvodělá královna česká Johanna.

1477

Žďár – Maršál měšťan bělský, maje rychtu žďárskou, prodal ji Jakubovi Zmrzlkovi za 50 kop. Jeho dva podsedkové (nájemníci) měli povinnost žít 5 dní na pšenici a 5 dní na ovse a každý má dávat 3 kuřata k jídlu rychtáři i budoucím držitelům práva rychtářského.

Cena koní – Téhož léta pozůstalostní dům Piternelský koupil v Bělé pekař Mikeš, koně se prodali, tu jeden prodán za 3 kopy, druhý za 6 kop, třetí za 7 kop. Pozůstalostní toto hospodářství mnoho rolí.

Hejtman Bělé písař městský a rukojemství

– Jan Tiavák ještě hejtmanem v Bělé. Písař městský Vaněk měl v Bělé dům, polí půl lánů (32 korce) a zahradu.

– Téhož léta rada města Bělé vyžádala si naučení, jak se jest zachovati při rukojmích pádu útrpného práva, od rady města Litoměřic. Toto naučení viz listin stranu 104., číslo XLV.

1479

– Léta 1479 bělská obec pronajmula jednu za hradu obecní Blaškovi mlynáři, druhou Byšovi za 6 grošů, třetí Vítu řezníkovi za 4 groše, čtvrtou zahradu Martínkovi za 2 groše úroku ročního, pak domek a zahradu u mlýna podhradního Kytlici za 10 grošů. Blašek byl mlynářem pod (zámkem).

1481

Daň pasivní – Léta 1481 na sněmu bylo ustanoveno zaplacení dluhu královských, aby všude v zemi české, kdož piva vaří, platil z jednoho korce obilí (na slad) jeden groš – dle jiných zpráv dva groše.

Učitel – Téhož léta byl mistr školní Šimon konšelem v městě Bělé.

1482

Purkrabí a hejtman bělský – Léta 1482 purkrabím na Bělé byl slovný panoše Odierad z Hrušova a hejtmanem zde Morava a tento byl až do roku 1486.

Portrét Ctibora Tovačovského z Cimburka (1438 - 1494, též Ctibora Tobischau von Cimburka), moravského šlechtice a politik. Českoslovanští výtečníkové, str. 2, digitalizováno Národní knihovnou v Praze. Autor Josef Rupert Maria Přecechtěl (1821 - 1897). Litografie pravděpodobně Rolanda Weibezahla (1817-1871), signováno na listu 2 téže série vlevo dole.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 73

1482

Polák Řehoř z Bělé vypovězen – Za času purkmistra v Bělé Šimona (kterýž byl spolu s učitelem školním i písařem radním) byl Řehoř Polák pro hrubiánství proti purkrabímu bělskému panu Oděradovi z Hrušova učiněné z měst vypovězen, a sice na dálku nejméně pěti mil, pod pokutou ztráty hrdla. (viz listin stranu 245., číslo CLV.)

V Nymburce sněm – V Nymburce byl od přijímání podobojí způsobou sněm držán.

1483

Nový rybník povolen – Léta 1483 za času v Bělé Mathúše řezníka, konšela předního, dala celá rada i obec téhož města svému purkmistru a spolu mistru školnímu Šimonovi, kterýž i písařem radním byl, v ohledu zásluh jeho o město, povolení na vzdělání nového rybníka a užívání jeho na osm roků. (viz listin stranu 239, číslo CXLIC.)

Mlýny – Ten rybník (snad rybník Čaperka) byl zhotoven mezi mlýnem Hlavlovým a mlýnem Podzámeckým, tedy hned nad ním.

Kláster a převor Jan – Téhož léta Katruše, vdova po Bláhovi, čili Blaškovi kožešníku (kterýž, jakž na straně 64 praveno kořist klášteru hradištskému vrátil byl), dává domek svůj v položení proti Vaňkovi koláři i vše, což v něm má, ku klášteru sv. Václava v Bělé, aby z toho Boží dům a klášter byl opravován, item aby vládl kněz Jan převor nynější i potomní a památku činil za duši Bláhovu i její.

Úředník na zámku a mor – Téhož léta úředníkem na zámku bělském byl Petr. Zase letos byl velký mor v Čechách. Téhož léta vypuklo povstání měšťanů pražských proti svým nespravedlivým konšelům německým, i pobiti jsou tito cizí dřiči a utiskovatelé.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 74

Pán Bělé umřel – Téhož léta Jan Tovačovský z Cimburku po sněmu v Čáslavě držaném, zemřel před svatou Kateřinou, on byl při straně přijímajících podobojí způsobou a pánem města Bělé, Ctibor se stal pánem.

1484

Mušský masopust – Léta 1484 v listinách úředních uvádí se k zaplacení peněz úmluvních a tržních „o mušském masopustě“ tohoto pojmenování užívá od tohoto času dosti zhusta, obzvláště v době, kdež Čeští bratři v Bělé sídlili, a přestává zase, kde se stalo katolické náboženství panujícím zde. Zdá se tedy, jako by jež tohoto léta Čeští bratři zde byli žili, také, že vedle „muš-

ského masopustu“ i jiný snad všeobecný, aneb „ženský masopust“ to část roku náboženského býval.

Hejtman bělský – Téhož léta 1484, jakož i následujícího roku hejtmanem na Bělé ještě Morava.

1485

Peníze – Léta 1485 byly před sv. Filipem a Jakubem byli velcí mrazové, kterýž uskodili štěpí vinnicím i obilí i lesům. Toto léto nechali bráti peněz Horských než Gerlické (Zhořelecko) a dvojní peníze a groše.

Bezděze Bělé pán – Hradu Bezdězí a města Bělé byl od úmrtí Jana z Cimburka v držení Ctibor z Cimburka i z Tovačova. (Majetek po Janovi z Cimburka dědí syn Adam z Cimburka. Kvůli jeho nezletilosti majetek spravuje jeho strýc Ctibor Tovačovský z Cimburka, moravský šlechtic, právník a politik /utrakvista/, zemský sudí na Moravě, moravský zemský hejtman i nejvyšší kancléř Království českého, narozen asi 1438, zemřel 26. 6. 1494. Zajímavostí může být, že roku 1447 otec jemu a jeho bratru Janovi ustanovuje /jako nezletilým/ za poručníka Jiřího z Poděbrad. Ctibor Tovačovský z Cimburka je také autorem tzv. Knihy tovačovské, soupisu moravského zvykového práva. Její skutečný název je Paměť obyčejů, rádu, zvyklostí starodávných a řízení práva zemského v markrabství moravském.)

Zámečník a mužský masopust – Zámečník zůstal dlužen pánům i obci 3 kopy i měl dávno dáti, i skrze jeho snažní prosbu páni s ním milostivě naložili o to, sů jemu k těm penězům rok dali takový, že má dáti na mužský masopust najav příští i kopu a ostatek když jemu páni. A střelec tím během zůstává 4 kopy, mu dáti na velikú noc nejprve příští, kopu a ostatek, když páni káží. Tento obojí dluh jest poznamenán na desce přední městské knihy od léta 1417.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 75

Privilegium Ctibora z Cimburka – na pastviny. Téhož léta obdrželo město Bělá od své vrchnosti pana Ctibora z Cimburka a z Tovačova obdarování na pastviny svobodné v lesích panských a potvrzení všech svobod a práv města toho, kteréž bylo od svých králův a dřevních vrchností obdrželi. Pan Ctibor z Cimburka a z Tovačova byl hejtmanem markrabství moravského (viz listin stranu 22, číslo VII.).

1486

Radnice ponejprv se jmenuje – Léta 1486 v knize městské v jedné listině děje se zmínka o rathúze v městě Bělé, jest to první zmínka o radnici městské. Až po tuto dobu bylo v listinách smluvních vždy řečeno, že se trh nebo smlouva uzavřela byla v domě purkmistra, kterýž toho času právě úřad ten spravoval. Tedy se může bezpečně za to míti, že radnice města Bělé první a nejstarší tohoto léta 1486 dokonána a k úřadování otevřena byla jest, tedy ve 149. roce po založení tohoto města Bělé, čili Nového Bezdězí.

– Téhož léta byl ještě Morava hejtmanem na Bělé.

1487

kněz Prokop, fara a kostel a farář Beneš – Léta 1487 Matuš řezník bělský dává synu svému, ctihodnému knězi Prokopovi 6 kop miš. u Havelky řezníka pojištěných, též 6 kop. miš. k fare na správu Božího domu a č. kopy na mše knězi Benešovi farářovi bělskému a ostatních 9 kop svého jmění dává též knězi Prokopovi synu svému a Jindřichovi bratranci svému i ženě i dětem jeho na rozdělenou.

Záduší bělské – Z Koliáštiných sirotčích peněz k záduší bělské dáno 1 kopa.

– Obec města Bělé zase propůjčila mistru školnímu Šimonovi dva rybníky – ten od něho zhotovený a jiný – na šest dalších let k užívání proti tomu, aby on potom v nich 80 kop násady zanechal (viz stranu 73).

1488

Radnice a platy na kata – Léta 1488 zase jedna listina zmiňuje o rathúze v městě Bělé, což po-

tvzuje, že již skutečně stála. (městská kniha strana CXX). Téhož léta byla různice mezi měšťany bělskými a okolními vesničany panství bělského o číslo mince platu na kata bělského a uzavřeno a rozhodnuto, aby se v groších pražských (širokých), nikoli v mišenských od vesnic na kata platilo (viz. listin strana 103, číslo XLIV.) Zase se uvádí termínu k zaplacení mužského masopustu. Téhož léta Vaňek Černý měšťan bělský odkázal k fare zdejší 4 kopy, přičemž zase zmínka o radnici.

1489

Rathúz – I léta 1489 zase se rathúz bělský jmenuje, což již dosti důkazů jest o jeho jsoucnosti. Úředníkem pana Ctibora z Cimburka z Tovačova na Bělé byl toho roku slovný panoš Kryštof Sovetský.

Mlýn obecní – Mlynář Malata platil z mlýna k obci každého týhodne jeden korec žita, na místě toho změněna na týhodní plat 4 groše české neb 8 grošů mišenských. Na přední desce knihy od l. 1417 jest poznamenáno:

Kostel nový kalich – Pavel Dub položil 1 kopu za Antošku k záduší a tu kopu přijal Jindřich krejčí k sobě a měl ji a již tu kopu dal Jindřich Fragmety kachlů, nalezeno při výkopech.

na nový kalich.

JOSEF UMLAUF - DĚJEPIS..., STR. 77

1490

Král český králem uherským učiněn – Léta 1490 umřel král Matyáš, kterýž se neustavně byl přičiňoval dosáhnouti koruny české – arcíže marně. Po jeho smrti byl český král Vladislav II. od stavů uherských za krále uherského zvolen. I poslav tam napřed vojsko české dosti silné, jel za ním a korunován jest v Uhřích.

Zátrata z Bělé vypovězen – Téhož léta z Bělé vypovězen jest Zátrata i se svou ženou pro skutky své neřádné. Pánem Bělé byl pan Ctibor z Cimburka a z Tovačova (viz listin stranu 246, číslo CLVI.).

Dietel – Téhož léta Štěpán z Dětele koupil dědictví na Dieteli u Kuby za 44 kop gr. mišenských. Dietel (nyní na Jeteli) jest prostranství kde nyní Panin dvůr, potom chalupy Meliškova, Tumova a ještě jedna nad Podolem až k pluzenské pěšině se rozkládá. Zase zmínka o radnici bělské.

Kostel sv. Kříže a mlynář Matěj – Téhož léta Hanuš předměstský fundiruje užitky ze zahrady své vrchbělské, ročně 3 groše ku kostelu sv. Kříže. Matěj mlynář koupil mlýn za 18 kop grošů mišenských, není udáno, který mlýn to byl.

1491

Sladovna obecní prodána – Léta 1491 za času purkmistra Havla řečeného Trunčka prodala obec města Bělé sladovnu obecní Jiříkovi sladovníkovi za 20 kop grošů mišenských pod úrokem ročním jedné kopy, který se věčně k obci platit má (viz listin stranu 98, číslo XXXVIII.).

Rolí kněžské a panský lovčí – Těch času bylo rolí kněžské nad Horkou (viz též tu stranu listin číslo XXXVIII.). Téhož léta byl panským lovčím v Bělé Beneško, Mistr školní Šimon a syn jeho Mikeš se uvádí.

Purkrabí bělský – Purkrabím na Bělé urozený panoš Kryštof z Calmig, též purkrabím zde panoš Štěpán z Dohalic.

Pokračování příště

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

VZPOMÍNKY

Dne 5. 3. tomu bude 40 let, co nás navždy opustil manžel a tatínek, pan Hostimil Pábel z Bělé pod Bezdězem. Kdo jste ho znali a měli rádi, věnujte mu, prosím, tichou vzpomínku.

Děkuje vám manželka a dcery s rodinami.

Dne 7. 3. uplyne 40 let od úmrtí pana Karla Ritschela. Děkujeme za vzpomínku.

Dcera a syn.

Dne 11. 3. uplyne již celý rok, co nás navždy opustila paní Miloslava Fiedlerová. 12. ledna letošního roku by oslavila 80. narozeniny.

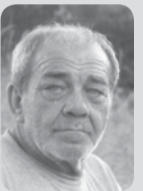
Stále vzpomínají dcery, syn a vnučata.

„To, že čas rány hojí, je jen pouhé zdání, stále je v srdci bolest a tiché vzpomínání.“

Dne 11. 3. uplyne již sedmý rok, kdy jsme se naposledy rozloučili s milovanou ženou, maminkou, babičkou a prababičkou, paní Janou Klímovou.

Stále vzpomínají manžel, dcera Dana a syn Jan s rodinami.

Dne 13. 3. uplyne jeden rok ode dne, kdy nás opustil náš milovaný manžel, táta a děda, pan Milan Dányi.

S láskou vzpomínají manželka a synové s rodinami.

Dne 14. 3. tomu bylo 10 let, kdy nás opustila naše milovaná manželka, maminka, babička a prababička, paní Věra Drašnarová. S láskou vzpomínají manžel a děti s rodinami.

Dne 28. 3. to bude 11 let, co nás navždy opustila naše drahá maminka a babička, paní Marie Macháčová.

Nikdy nezapomene dcera Helena a syn Josef s rodinami.

GRATULACE

Dvacátého devátého března letošního roku oslaví naše milovaná maminka, babička a teta, MUDr. Ivanka Jarošová krásné devadesáté narozeniny.

Hodně radosti, zdraví, štěstí a spokojenosti do dalších let přeje milující rodina.

MEZINÁRODNÍ DEN ŽEN

Tak se nám sešel rok s rokem a máme tady Mezinárodní den žen. Den, kdy si připomínáme boj za volební právo žen a za rovnoprávnost žen a mužů. Nyní už to je hlavně poděkování ženám za to, že o své rodiny a blízké pečují. Chtěli bychom vás proto pozvat na malou oslavu tohoto významného dne konanou **v sobotu 8. 3. od 15 hod. v jídelně Základní školy Bělé pod Bezdězem, Máchova ulice 1110.**

Občerstvení, hudba a program je zajištěn. Malá kytička pro všechny zúčastněné ženy je samozřejmostí. Pokud vás zajímá zákulisí mistrovství republiky v kulturistice či finále soutěže Česko-Slovensko má talent nebo snad uvažujete o účasti v soutěži Na lovu a chcete o ní vědět něco víc, do-razte. Určitě nebudete zklamáni.

Na setkání s vámi se za MO SOCDEM těší Dagmar Femiaková a Milan Lomoz.

MUZEUM PODBEZDĚŽÍ V BŘEZNU

Březen jako Měsíc knihy se stal ikonickým obdobím pro oslavy literatury a čtenářství, proto jsme pro vás v Muzeu Podbezděží připravili pár tematických pořadů:

Přednáška: Oldřich Velenský a bělská tiskárna
Čtvrtek 6. 3. od 17 hod., vstupné: 50 Kč

Přednáška Mgr. Pavla Sosnovce věnovaná česko-bratřské tiskárně Oldřicha Velenského, která v Bělé p. B. působila v letech 1619 až 1521, a tradici knihtisku v českých zemích.

Bazar knih

Sobota 29. 3. od 15 hod.

Muzeum Podbezděží připravilo výprodej knih různých žánrů vyřazených z muzejní knihovny za symbolickou cenu.

Cyklus Pod lampou s Romanem Teprtem

Čtvrtek 20. 3. od 17 hod., vstupné: 70 Kč

V rámci pořadu Muzejní kavárna otevíráme v našem muzeu cyklus podvečerů Pod lampou. Jejich program bude zaměřen na čtení z knih ze současné literatury. Cyklus zahájíme zcela výjimečným hostem! Naše pozvání přijal pan Roman Teprt, člen souboru mladoboleslavského divadla, kterého znáte nejen z divadelních, ale také z televizních rolí. V boleslavském divadle jste se s jeho hereckým uměním a podmanivým hlasem mohli setkat v roli Henryho Higginse v Shawově Pygmalionu, v roli Mitche ve Williamsově Tramvaji do stanice touha či jako Elliota Nashe v Coppelově krimikomedii S nebožtíkem v patách. V aktuální divadelní sezoně jej můžete zažít jako Winstona Churchilla v Králově řeči či okouzlujícího Bena Pearsona v inscenaci 1000 tváří Adiny.

Muzejní Kavárna: Naše Anuše

Sobota 29. 3. od 17 hod., vstupné: 50 Kč

Přezdívala si Bělská, Jarmila Bělská. Trochu si „šlapala na jazyk“, přesto se stala plodnou překladatelkou a spisovatelkou. S Mgr. Petrou Carskovou si připomeneme významnou bělskou rodačku Anuši Mittenhubrovou, jednu z předních tváří ženského emancipačního

hnutí první třetiny 20. století, od jejíhož narození uplyne v březnu 150 let. Vyprávění bude proloženo četbou z jejich románů.

Muzeum Fara Dolní Krupá: exteriérová

výstava SVÁTKY SLUNCEPLNĚ

Svátky jara a léta v křesťanské tradici a lidové kultuře Prostranství před farou v Dolní Krupě je v letošním roce určeno pro exteriérové výstavy zaměřené na křesťanské tradice a lidovou kulturu, provázející liturgický rok. Současnou výstavu si můžete přijít prohlédnout od 5. 3.

Více také na naší FB stránce: www.facebook.com/faradolnikrupa

Mše svatá v zámecké kapli sv. Josefa

Pátek 14. 3. od 17 hod.

Poutní mše v zámecké kapli sv. Josefa

Úterý 18. 3. od 17 hod.

Poutní mše svatá u příležitosti slavnosti svátku sv. Josefa Pěstouna v zámecké kapli.

Mše svatá v kostele sv. Václava

Pátek 28. 3. od 17 hod.

Jak se žilo v Dolní Krupě po 2. světové válce / Ze vzpomínek pamětníků, část 1.

Dolní Krupá, vzdálená od Bělé p. B. zhruba 8 kilometrů, je jednou z obcí pod Ralskem, která – na rozdíl od sousedních vsí – nebyla na konci 40. let minulého století zabrána k vojenským účelům a později srovnána se zemí. Osada „Chruppai“ či také „Krupai“ stávala v Podbezděží v první třetině 13. století. Patřila pod správu kláštera Hradiště, který v osídlování a výstavbě vsí v oblasti od Ještědu k Bezdězu (označovaných dle geografické polohy také jako Horní) hrál významnou roli. Ves se táhne podél cesty údolím Krupského potoka. Má tvar německé lesní lánové vsi, které v českých zemích vznikaly v průběhu středověké kolonizace. V poslední třetině 18. století byla obec rozdělena na dvě části, Dolní Krupou (Niedergruppai) a Horní Krupou (Obergruppai). Horní Krupá byla vždy osídlena převážně německým obyvatelstvem. Po obsazení pohraničí v roce 1939 byla poslední obcí, kde se zastavila nacistická armáda. Obec zanikla po odsunu německého obyvatelstva a její území bylo začleněno do vojenského výcvikového prostoru Ralsko. Po okupaci sovětskou armádou v roce 1968 byly její relikty definitivně srovnány se zemí. Nynější ves Horní Krupá leží na jiném místě než původní obec, sousedí s Dolní Krupou a je součástí města Ralsko. Dnes už tak na svém původním katastru, resp. na jeho části (protože malé území připadlo nově vzniklé vsi) stojí už jen Dolní Krupá. Nelze ale říci, že by její historie nebyla pohnutá. Dolní Krupá už nespádala do pohraničního regionu

Deutschböhmen (Německé Čechy, označované nesprávně jako Sudety; útvar vzniklý po roce 1918). Většina obyvatel byli Němci. Jednalo se o rodiny německých starousedlíků, které tu žily po staletí ve shodě s českými, a klíny, které mezi Čechy a Němce vráželo tendenční myšlení posledních dvou staletí, soužití nikdy nijak výrazně neovlivnilo. Vztahy zpřetrhal až odsun – masová deportace německého obyvatelstva z Československa v letech 1945–1946.

Ze vzpomínek pamětníků:

Poválečná generace v obci Dolní Krupá nebyla poznamenána stigmatem odsunu, nebo alespoň ne přímo. Své vystěhovalé příbuzné či bývalé sousedy znala většinou jen z vyprávění. Co už ale děti narozené po válce pamatují, je soužití s novými sousedy, kteří se v rámci osídlovací politiky během roku 1947 a dosídlování pohraničí v 50. letech do Dolní Krupě přistěhovali. Jedním z těchto dětí je i Helena Bártová, roz. Pivoňková, ročník 1947.

Paní Bártová vzpomíná: „Domů tehdy zmizelo spousta lidí taky. Jak se dosídlovalo pohraničí, tak sem nastěhovali rodiny, co přišli o majetek. No a pracovali tady, na státním statku. Ti lidé mi připadali smutní, ale já tehdy nevěděla proč. Byli to Češi. Některé si pamatuji. Jedni pocházeli odněkud z jižních Čech, myslím, že od Třeboně, jedni byli z Moravy, a jedna rodina... ta už nevím, odkud byla. A ti od Třeboně, myslím, že se jmenovali Kulatkoví, měli dcery. S tou mladší jsem kamarádila, byla o rok starší než já, ale rodina se pak odstěhovala zpět, když jim vrátili majetek. Ale to bylo až za dlouho, když už byla dospělá. Její starší sestra se tady v Krupě vdala a žila tu až do smrti. Pak tu byli ti z Moravy, resp. od Jihlavy, a to byli Štefloví. S jejich synem jsem chodila do školy. A pak ta třetí rodina, co tu bydlela, to byla rodina Štěpánských. Ti byli starší a měli o hodně starší dceru, než jsem byla já. Ale byli to strašně hodní lidé. Byla tady i spousta jiných lidí, takových všelijakých. Ti tady dlouho nevydrželi. A přitom byla vesnice hodně velká. I když tu stály ruiny statků, které už nefungovaly. Já nevím, jestli vyhořely za války nebo těsně po válce. Vše se to rozsypalo. Nic nezbylo. Pamatuji se, že jsme se tam jako děti bály chodit, abychom se někde nepropadly, že by nás nikdo nenašel, protože tam na tu stranu nikdo nechodil. Jinak jsme s partou zvizitýrovaly kdeco... Ano, a je tu ještě hájenka na kraji vesnice, a to si pamatuji, když ji stavěli. Přistěhovali se sem nějací Šachlovi a ti v té hájence bydleli. Jejich dcera se mnou chodila do školy, ale až tak od čtvrté nebo páté třídy, takže se mohli přistěhovat někdy v roce 1958. To by věděla Maruška Nedvědová.“ * (Marie Nedvědová, pamětnice z Dolní Krupé, narozená v zaniklé obci Jezová, viz Paměť národa, sbírka vzpomínek a databáze pamětníků,

dostupná na: <https://www.pametnaroda.cz/cs/ nedvedova-marie-1960>, pozn. autorky).

Pamětnice pokračuje: „My bydleli odjakživa tady, v tomto domě. Tady bývala četnická stanice a tatínek tu pracoval – nejprve jako četník, potom jako náčelník – a já jsem chodila dolů do služebny na návštěvy. Nahore byl náš služební byt.“

Pokračování v příštím čísle

Medailon pamětnice:

Helena Bártová, rozená Pivoňková, narozena na podzim 1947, jedináček. Rodištěm i bydlístěm v Dolní Krupě.

Vyučena jako soustružnice kovů – oboru se věnovala dva roky, poté pracovala v mnichovohradištské Severce. Zbytek pracovní kariéry strávila v mateřské škole v rodné obci jako kuchařka. Rodiče paní Bártové přišli na Mnichovohradištsko ze dvou různých koutů středních Čech. Maminka paní Bártové, Marie (rozená Drozdová), pocházela od Berouna. Povoláním byla učitelkou domácích nauk. Později pracovala v D. Krupě jako vedoucí pošty. Tatínek, Josef Pivoňka, pocházel z Kolínska a byl vyučený tesařem. Prošel oběma válkami a měl trvalé zdravotní následky (za 1. světové války byl se svým plukem v Černé Hoře, kde se nakazil malárií), které mu nedovolovaly původní řemeslo dále vykonávat. Bezprostředně po 2. světové válce se proto stal četníkem v Dolní Krupě. Pivoňkovi pak bydleli přímo na četnické stanici. Ještě v létě roku 1945 se četnictvo transformovalo do Sboru národní bezpečnosti a pan Pivoňka se stal v Krupě vrchním strážmistrem. Když pak v obci stanici rušili, bylo mu nabídnuto odkoupení bytu, resp. celého domu, a on neváhal.

V článku je použit výňatek z rozhovoru s pamětnicí ze dne 28. 11. 2024.

Tazatelka a autorka článku: Petra Carsková.

Obr. 1 Rodný dům Heleny Bártové v Dolní Krupě, bývalá četnická stanice, 10. 2. 2025, fotoarchiv autorky.

Obr. 2 Helena Bártová, 10. 2. 2025, fotoarchiv autorky.

SK BĚLÁ - HÁZENÁ**71. ročník turnaje mužů O pohár Máchova kraje**

V sobotu 1. 2. jsme pořádali tradiční turnaj mužů, kterého se letos zúčastnilo pět družstev. Turnaj mužů O pohár Máchova kraje založili v roce 1952 pánové František Kamler, Miroslav Šanda, Jiří Cehák, Václav Ježek, Tůma a Hrubý. V posledních letech se stal nejstarším turnajem mužů v mezinárodní házené v České republice, v jehož tradici se stále pokračuje! V minulosti se neodehrály pouze dva ročníky, v roce 2008 (výstavba sportovní haly) a v roce 2021 (covid-19). Nejprve se turnaj hrál v letním období, postupem času se přesunul do zimních měsíců. Během své bohaté historie se turnaje často účastnila i ligová družstva. Mezi účastníky a také vítězi nalezneme nejlepší týmy své doby: ATK (nyní Dukla Praha), ČH Bratislava, Lokomotiva Michalovce, Lokomotiva Košice, Rožnov pod Radhoštěm, Baník Most, Dukla Stříbro, Dukla Cheb, Náchod, Secheza Lovosice, Slavia Praha, Dukla Praha, Baník Ostrava. Startovala zde i zahraniční družstva z Francie, NDR, SRN, Polska. Do roku 1972 byl turnaj dvoudenní, od roku 1973 se turnaj hraje na jeden hrací den. Několik ročníků se odehrálo i na fotbalovém stadionu. Původní pohár vyhrály Lovosice, které na turnaji celkově zvítězily 5x. Současný pohár, který vyrobil

v místní brusírně skla bývalý hráč a funkcionář pan Miroslav Šanda, se stal putovní. Letošní ročník se odehrál systémem každý s každým 1x 25 minut. O konečném pořadí rozhodovalo až poslední utkání turnaje, ve kterém nás dělil jeden gól od celkového 2. místa.

Výsledky Bělé: Bělá x Jablonec 11:17, Bělá x Mělník 13:22, Bělá x Chodov 12:10, Bělá x Dvůr Králové 13:13

Konečné pořadí turnaje:

1. místo - Dvůr Králové
2. místo - Chodov
3. místo - Mělník
4. místo - Jablonec
5. místo - Sokol Bělá

Čekání domácího týmu na prvenství v turnaji se tak protahuje už na 23 let. Naposled jsme pohár pro vítěze zvedali nad hlavu v roce 2002.

Program na březen

1. 3. II. liga mužů Bělá x Lovosice B 17.00
2. 3. Turnaj minižactva 6+1 8.30
22. 3. Turnaj přípravky 9.00
29. 3. II. liga mužů Bělá x Chodov 17.00

Stanislav Švec, házená

TPD - TURISTIKA**Toulání v měsíci březnu**

Připravujeme pěší výlety s použitím veřejné dopravy. Jejich termíny budou známy cca týden dopředu v závislosti na počasí.

Neděle 23. 3.

Vítání jara na Vraňansko-hořínském kanálu a ZOO Zelčín

Trasy: Hořín-Vrbno-Zelčín (návštěva ZOO bude možná individuálně)-Lužec nad Vltavou - 9km,

Hořín-Vrbno-Zelčín - 7km
Naučná stezka Zelčín - 4km
Během dne se společně budeme loučit se zimou a také vítat jaro. Občerstvení do batohu s sebou. Koupání jako vždy možné...

ODJEZDY: 7.45 - Ml. Boleslav, Bondy, 8.00 - Bělá, hala, 8.20 Doksy
CENA: pro členy TPD - 250-300Kč, hosté - 300-350Kč, dle obsazenosti autobusu.

Na setkání se těší horský vůdce.

SPORTOVEC MĚSTA BĚLÁ POD BEZDĚZEM ZA ROK 2024

Hlasovací lístek pro tradiční anketu. Bude uveřejněn pouze v březnovém Zpravodaji města. Hlasovací schránky budou k dispozici od 1. 3. v přízemí MÚ, v lékárně v Máchově ulici vedle zdravotního střediska a v prodejně COOP na Výsluní. Nově také můžete hlasovat ON-LINE na webových stránkách města: <http://www.mubela.cz>. Upozorňujeme, že je možné hlasovat pouze 1 x z 1 IP adresy! Hlasování bude umožněno od 1. 3. do 27. 3.

Děkujeme za váš hlas!

Slavnostní vyhlášení bude v Městské sportovní hale ve čtvrtek 3. 4.

HLASOVACÍ LÍSTEK
hlasování od 1. 3. do 27. 3. 2025

Jednotlivci - dospělí			
(21 a více let) udělují se 3 ceny, můžete zvolit nejvíce 3 kandidáty	František Coufal	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Anna Coufalová	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Bohumil Fiedler	SAC Bělá p. B. - cyklistika	
	Tomáš Hodovanec	SK - fotbal, Bělá p. B.	
	David Kubíček	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Jonáš Kučera	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Michal Štátný	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Jan Toman	SK - fotbal, Bělá p. B.	
	Jan Verner	SK - fotbal, Bělá p. B.	
	Michal Vild	SAC Bělá p. B. - cyklistika	
Jednotlivci - junioři			
(15 - 20 let) udělují se 3 ceny, můžete zvolit nejvíce 3 kandidáty	Patrik Foltýn	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Magdaléna Landovská	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Patrik Loukotka	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Karolína Měšťanová	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Nguyen Hoang Quan	Taekwon-Do Bělá pod Bezdězem	
	Blaženka Pantlíková	Taekwon-Do Bělá pod Bezdězem	
	Jiří Směkal	TTC Bělá p. B. - stolní tenis	
	Ondřej Vejtruba	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Ondřej Procházka	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Jednotlivci - děti a mládež		
(14 a méně let) uděluje se 3 ceny, můžete zvolit nejvíce 3 kandidáty	Lukáš Balog	TTC Bělá p. B. - stolní tenis	
	Adam Hrdlička	SK - fotbal, Bělá p. B.	
	Miloslav Kálecký	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Anna Křišťáková	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Eliška Kulczycká	Klub gymnastiky, Bělá p. B., z. s.	
	Vojtěch Mencl	SK - fotbal, Bělá p. B.	
	Nguyen Hoang Long	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Lukáš Sluka	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Aneta Směkalová	TTC Bělá p. B. - stolní tenis	
	Jakub Straka	SK - fotbal, Bělá p. B.	
	Kateřina Šnokhousová	Klub gymnastiky, Bělá p. B., z. s.	
	Jan Tom	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Eliška Vernerová	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Anna Voborníková	SAC Bělá p. B. - cyklistika	
	Andrea Volfová	Klub gymnastiky, Bělá p. B., z. s.	
Kolektivy			
uděluje se 1 cena, zvolte jednoho kandidáta	Družstvo minižáků U11	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Mladší žákyně	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Spolek Amatérských Cyklistů	SAC Bělá p. B. - cyklistika	
	Starší příprava	SK - fotbal, Bělá p. B.	
Trenér			
uděluje se 1 cena, zvolte jednoho kandidáta.	Martin Novák	1. FC Bělá p. B., z. s. - šerm	
	Stanislav Švec	TJ Sokol Bělá p. B. - házená	
	Jiří Vokněr	SK - fotbal, Bělá p. B.	

Vydává město Bělá pod Bezdězem, Masarykovo nám. 90, Bělá pod Bezdězem 294 21; IČ: 237434
Registr: MK ČR E 10915 Redakční rada: Jitka Tošovská, Dušan Hýbner, Petr Matoušek, Simona Grosová,
Ing. Jana Vltavská, e-mail: zpravodaj@mubela.cz. Inzerce přijímáme na tel. č. 326 700 911,
uzávěrky vždy do 15. v měsíci. Náklad 1800 ks, ročník 49, tisk: MS Polygrafie s.r.o. Zpravodaj
na internetu: www.mubela.cz

Jarní ples
na Hotelu Relax

28. 3.
od 20:00

Difur band | Tombola | Přípitek
Sladké a slané občerstvení

Rezervace je možná až do **24. března 2025**, a pro její potvrzení nebo jakékoli další informace nás můžete kontaktovat na telefonním čísle **601 083 222**.

HOTEL RELAX